

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/30/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200255
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3014200255.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: J. M., bytom D., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o zvýšenie starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2014, č.k 15Sd/83/2014-23, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2014, č.k 15Sd/83/2014-23, p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 27. októbra 2014, č.k. 15Sd/83/2014-23, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XY zo 17.12.2013 v spojení s rozhodnutím číslo XY zo 04.03.2014 a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že z administratívneho spisu odporkyne mal krajský súd za preukázané, že navrhovateľovi bol od 31.12.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok, ktorého výplata bola rozhodnutím z 01.03.2011 zastavená podľa § 293bt zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“). Taktiež mal preukázané, že dňom XX.XX.XXXX navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov a stal sa poberateľom starobného dôchodku. Krajský súd považoval obe rozhodnutia odporkyne za zrozumiteľné, logické, v dostatočnom rozsahu odôvodnené a zákonné. Pokiaľ navrhovateľ namietal, že pri výpočte predčasného starobného dôchodku mu bola jeho suma v porovnaní so starobným dôchodkom krátená o 36% a žiadal, aby mu bol starobný dôchodok prepočítaný a aby mu po dovŕšení dôchodkového veku boli započítané všetky doby poistenia a nie až po skončení trvajúceho pracovného pomeru, krajský súd s poukázaním na ustanovenie § 68 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. jeho námietky považoval za nedôvodné vzhľadom na ďalej trvajúce dôchodkové poistenie.

Rozsudok napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že od 12.03.2011 do XX.XX.XXXX predčasný starobný dôchodok nepoberal, od XX.XX.XXXX je starobný dôchodca a z toho dôvodu žiadal o prepočítanie starobného dôchodku, nie o uvoľnenie predčasného starobného dôchodku, a preto mu patrí zvýšenie starobného dôchodku podľa § 68 ods. 3 (zrejme mal na mysli § 66 ods. 3) zákona č. 461/2003 Z.z. ako súčin osobných mzdových bodov získaných za obdobie bez poberania predčasného starobného dôchodku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil, pridriavajú sa správnosti rozhodnutí a ich odôvodnenia.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením sa odvolacie konanie riadi ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne mal aj dovolací súd preukázané, že :

- navrhovateľovi bol od 31.12.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok, ktorého výplata bola rozhodnutím z 01.03.2011 zastavená od 12.03.2011 podľa § 293bt zákona č. 461/2003 Z.z.;
- po priznaní predčasného starobného dôchodku bol navrhovateľ dôchodkovo poistený od 01.04.2010 a toto poistenie trvá;
- dňom XX.XX.XXXX navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek a týmto dňom požiadal o uvoľnenie výplaty starobného dôchodku;
- rozhodnutím číslo XY zo 17.12.2013 odporkyňa podľa § 112 ods. 4, § 69a, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. navrhovateľovi od XX.XX.XXXX uvoľnila výplatu starobného dôchodku v sume 361,20 € mesačne s odôvodnením, že od dovŕšenia dôchodkového veku sa predčasný starobný dôchodok stáva starobným dôchodkom (§ 69) a jeho suma sa zvýšila o 0,5% za každých začatých 30 dní, počas ktorých netrval nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku (§ 69a ods. 2); keďže nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku navrhovateľ nemal v období od 12.03.2011 do XX.XX.XXXX, teda 975 dní, dôchodok sa za toto obdobie zvýšil zo sumy 291,80 € o 16,5% (o 48,147 €), teda po zaokrúhlení na 340,00 € mesačne. K tomu podľa § 82 ods. 16 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z.z. patrí zvýšenie 9,70 € za rok 2012 a v spojení s opatrením MPSVaR SR č. 329/2012 Z.z. o 11,50 € za rok 2013, úhrnom od 11.11.2013 v sume 361,20 € mesačne;
- rozhodnutím číslo XY zo 04.03.2014 odporkyňa podľa § 68 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie predčasného starobného dôchodku za obdobie od 01.04.2010 do 10.11.2013 a od 26.06.2013 do 30.07.2013 s odôvodnením, že vzhľadom na trvanie dôchodkového poistenia od 01.04.2010 zvýšenie predčasného starobného dôchodku od 11.11.2013 nie je možné.

Podľa § 293bt ods. 3 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. ak poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010, nedovŕši dôchodkový vek do 28. februára 2011, je povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba k 31. decembru 2010 a toto dôchodkové poistenie trvá po 28. februári 2011, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká od najbližšej splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po 28. februári 2011.

V zmysle § 67 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2011, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká odo dňa jeho splátky splatnej po dni vzniku dôchodkového

poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a opätovne vzniká odo dňa nasledujúceho po dni zániku tohto dôchodkového poistenia.

Podľa § 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok.

Podľa § 69a ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 ak poistencovi, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, nebol predčasný starobný dôchodok vyplácaný nepretržite od vzniku nároku na tento dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, suma starobného dôchodku podľa odseku 1, na ktorú mal poistenec nárok v deň dovŕšenia dôchodkového veku, sa určí na žiadosť poistenca znovu. Suma starobného dôchodku podľa odseku 1 určená podľa § 68 ods. 2 a zvýšená podľa § 82 sa zvýši o 0,5% za každých začatých 30 dní, počas ktorých netrval nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku; § 82 ods. 16 sa v tomto prípade neuplatní.

Podľa § 69a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 nárok na výplatu starobného dôchodku, ktorého suma bola určená podľa odseku 2, vznikne odo dňa podania žiadosti poistencom, najskôr dňom dovŕšenia dôchodkového veku.

Podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a nepoberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku sa určí podľa odseku 1 a pripočíta sa k nej suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Takto určená suma starobného dôchodku sa zvýši o 0,5% za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti.

Podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom do 31.12.2004 ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a poberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku odo dňa nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia sa určí tak, že k sume starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku dôchodkového poistenia sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku dôchodkového poistenia.

Podľa § 68 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. ak poistenec bol povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba po priznaní predčasného starobného dôchodku, k sume predčasného starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku nároku na jeho výplatu sa odo dňa zániku tohto dôchodkového poistenia pripočíta suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku tohto dôchodkového poistenia. Na hodnotu osobného mzdového bodu podľa prvej vety prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

Zákonodarca v ustanovení § 69a ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. samostatne, na rozdiel od úpravy uvedenej v ustanovení § 66 ods. 3, upravil zvýšenie starobného dôchodku ako dávky, ktorá bola pôvodne priznaná ako predčasný starobný dôchodok, za dobu ďalšieho poistenia a to ku dňu dovŕšenia dôchodkového veku.

Na rozdiel od úpravy uvedenej v § 66 ods. 3 tohto zákona v znení platnom do 31.12.2014, zákonodarca pre zvýšenie a výplatu tohto starobného dôchodku ku dňu jeho transformácie z predčasného starobného dôchodku na dôchodok starobný v zmysle § 69a ods. 1 nevyžaduje splnenie podmienky zániku dôchodkového poistenia.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné pripomenúť, že navrhovateľovi bol predčasný starobný dôchodok priznaný od 01.09.2008, teda viac ako tri roky pred dovŕšením dôchodkového veku.

Práve vzhľadom na možnosť poberania predčasného starobného dôchodku zákonodarca kráti výšku predčasného starobného dôchodku v pomere zodpovedajúcim dĺžke obdobia, ktoré chýba do dovŕšenia dôchodkového veku. Uvedené krátenie bolo do 31.12.2003 vyvážené možnosťou dôchodkového poistenia a poberania platu, resp. príjmu zo samostatnej hospodárskej činnosti popri poberaní predčasného starobného dôchodku. Hoci od 01.01.2011 (v prípade navrhovateľa od 12.03.2011) zákonodarca obmedzil možnosť poberania predčasného starobného dôchodku tak, že jeho výplata nepatrí počas trvania dôchodkového poistenia zamestnanca a samostatne zárobkovo činnnej osoby, toto obmedzenie vyvážil úpravou zvýšenia predčasného starobného dôchodku za doby dôchodkového poistenia v období nasledujúcim od 01.01.2011 (v prípade navrhovateľa od 12.03.2011).

Z rozhodnutia číslo XY zo 17.12.2013 vyplýva, že odporkyňa zvýšila predčasný starobný dôchodok v súlade s § 69a ods. 2, keď za obdobie od 12.03.2011 do XX.XX.XXXX (975 dní), v ktorom sa predčasný starobný dôchodok nevyplácal, a to o 16,5%, teda o 48,147 € na 340,00 €. K tejto sume pripočítala príslušné zvýšenia podľa § 82 ods. 16, a to za rok 2012 v sume 9,70 € podľa opatrenia MPSVaR č. 344/2011 Z.z. a za rok 2013 v sume 11,50 € podľa opatrenia MPSVaR č. 329/2012 Z.z., takže výplata starobného dôchodku bola uvoľnená v sume 361,20 € mesačne. Aj odvolací súd preto uvedené rozhodnutie považoval za súladné so zákonom.

Z dávkového spisu vyplýva, že navrhovateľ je dôchodkovo poistený bez prerušenia od 01.04.2010 (ministerstvo obrany) a toto poistenie ku dňu uplatnenia nároku na zvýšenie dôchodku naďalej trvalo, keďže zo strany zamestnávateľa nebol z dôchodkového poistenia odhlásený. Bez ohľadu na to, že zamestnávateľ vystavil evidenčný list dôchodkového poistenia od 01.04.2010 do XX.XX.XXXX, súčasne na tomto evidenčnom liste zánik poistenia nepotvrdil.

Keďže k XX.XX.XXXX dôchodkové poistenie navrhovateľa nezaniklo (čo i len na jeden deň), nie sú splnené podmienky na zvýšenie starobného dôchodku za obdobie ďalšieho poistenia od 01.04.2010 ku dňu XX.XX.XXXX a tento dôchodok bude možné zvýšiť až po zániku poistenia. Aj odvolací súd preto považoval rozhodnutie odporkyne zo 04.03.2014 za súladné so zákonom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja O.s.p. v spojení s § 219 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v tomto konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.